

Заяць С. С.

студентка 5-го курсу факультету адвокатури
Національного університету «Одеська юридична академія»

ІСТОРІЯ РОЗРОБКИ ТА ПРИЙНЯТТЯ ПРАВИЛ АДВОКАТСЬКОЇ ЕТИКИ

Вперше ідея оформлення та закріплення етичного підґрунтя професії адвоката прозвучала на установчому з'їзді Спілки адвокатів України. Ці ідеї були відображені в Статуті, який був затверджений та прийнятий делегатами з'їзду Спілки адвокатів України 29 вересня 1990 року. Одним із основних завдань передбачених Статутом Спілки було «розробляти і поширювати норми адвокатської етики».

Бронз Й. Л. на засіданні правління Спілки 11–12 січня 1991 року підняв питання про необхідність розробки кодексу етики адвокатів.

На наступному засіданні правління Спілки адвокатів України, яке відбулось 14 червня 1991 року Бронзом Й. Л. було запропоновано узагальнити відповідну практику зарубіжних країн та вивчити їх деонтологічні правила.

В 1995 року відбулось розширене засідання правління Спілки адвокатів України. Саме на цьому засіданні була створена робоча комісія основним завдання якої було розроблення Правил адвокатської етики. До складу комісії ввійшли відомі адвокати з різних регіонів України, а саме: Бронз Й., Маслов В., Тиханська Т., Ізовітова Л., Логойда Т., Сафулько С., Міщенко В., Коворотний Н., Нечипоренко О., Полонський Ю. та інші.

В 1995–1996 роках робочою групою Спілки адвокатів України під керівництвом віце-президента Спілки — Жуковської О. Л. була проведена величезна робота. Робоча група узагальнила існуючі вітчизняні етичні традиції адвокатури, нормативні акти, яку регулюють поведінку адвокатів в інших країнах, також були дослідженні різноманітні міжнародні стандарти етики адвокатури. На основі проведених робочою групою досліджень був вироблений робочий «чорновий» проект Кодексу (Правил) етики адвокатів України.

Проект був схвалений в основних положеннях Правлінням Спілки адвокатів України в 1996 році. Далі відбулось його обговорення на регіональних конференціях адвокатів, що передували наступному З'їзду адвокатів України.

Також протягом 1997–1998 років проект був направлений для проведення експертиз провідними фахівцями різноманітних іноземних установ, а саме Асоціації адвокатів Нідерландів, Ради Європи, Правничого товариства Англії та Уельсу, Американської асоціації адвокатів та інших. Проект Кодексу (Правил) етики адвокатів отримав високу оцінку від іноземних фахівців, як акт, що втілює в себе основні вітчизняні та міжнародні етичні засади діяльності адвоката, які невід'ємні від самої сутності адвокатської професії в демократичному світі.

У 1998 році робочою групою до проекту були внесені зміни рекомендовані українськими адвокатами та зарубіжними фахівцями. Доопрацьований проєкт в цьому ж році за доручення Правління, яке підкреслило потребу в прийнятті цього акту, — був переданий Вищій Кваліфікаційній комісії адвокатури.

На підставі повноважень, наданих Указом Президента України «Про деякі заходи щодо підвищення рівня роботи адвокатури» Вища Кваліфікаційна комісія адвокатів 1 жовтня 1999 року схвалила Правила адвокатської етики в редакції запропонованій Спілкою адвокатів України.

У зв'язку з прийняття нового закону «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» від 5 липня 2012 року були прийняті нові Правила адвокатської етики затверджені Установчим З'їздом адвокатів України 17 листопада 2012 року у м. Київ, готелі «Русь».

Прийняття Правил стало важливим досягненням адвокатури України. Саме це зробило її рівноправним членом міжнародної адвокатської спільноти, оскільки в усьому світі правила адвокатської етики, що відповідають загальним міжнародновизнаним стандартам, вважаються необхідним підґрунтям демократичної адвокатури (Білоус К. Сутність адвокатської етики як необхідної умови здійснення адвокатом своєї діяльності // Юридичний журнал. — 2010. — № 7).

Правила заклали основні орієнтири та напрямки здійснення адвокатської діяльності в складних, неоднозначних ситуаціях, забезпечили об'єктивність і стабільність критеріїв оцінки поведінки адвокатів у дисциплінарній практиці Кваліфікаційно-Дисциплінарній комісії адвокатів, мають величезне інформаційне значення, відобразили своєрідний моральний портрет адвокатури України як міцного, гідного правозахисного інституту. Правила регламентують такі основні принципи адвокатської етики: незалежність адвоката у виконанні своїх професійних прав і обов'язків; дотримання законності; домінантність інтересів клієнтів; неприпустимість конфлікту інтересів; конфіденційність; компетентність та добросовісність; чесність і порядність; повага до адвокатської професії; культура поведінки; обмежене рекламування діяльності адвокатів.

Правила адвокатської етики застосовуються кваліфікаційними та дисциплінарними комісіями адвокатури та судами України. Для успішної здачі кваліфікаційного іспиту адвоката необхідне досконале знання Правил адвокатської етики.

Правила були вироблені з метою уніфікованого закріплення традицій і досвіду української адвокатури в сфері тлумачення норм адвокатської етики, а також загальноновизнаних деонтологічних норм і правил, прийнятих у міжнародному адвокатському співтоваристві. Вони покликані слугувати системою орієнтирів та напрямків для адвокатів України відповідно до статусу, основних завдань адвокатури та принципів її діяльності.